■ سال بیست و هشتم ■ شماره ۸۰۷۸ ■ چهارشنبه ■ ۲۳ آذر ۱۴۰۱

ایران

صاحب امتیاز:
خبرگزاری جمهوری اسلامی
مدیر مسئول: محمدحسن روزی‌طلب
جانشین مدیر مسئول و سردبیر: کمیل نقی‌پور

تلفن: ۸۸۷۶۱۷۲۰ نمابر: ۸۸۷۶۱۲۵۴ ارتباط مردمی: ۸۸۷۶۹۰۷۵
پیامک: ۳۰۰۰۴۵۱۲۱۳ روابط عمومی / نشانی: تهران خیابان خرمشهر،شماره ۲۰۸
صندوق پستی: ۵۳۸۸-۱۵۸۷۵ / امور مشترکین: ۸۸۷۴۸۸۰۰
چاپ: چاپخانه‌های همشهری، شرکت چاپ جام‌جم
سازمان آگهی‌های روزنامه ایران: دارنده گواهینامه ایزو ۹۰۰۱ از شرکت NISCERT
پذیرش سازمان آگهی‌ها: ۱۸۷۷ (۰۲۱)
انتشارات مؤسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران: ۵-۸۸۵۴۸۸۹۲
http://irannewspaper.ir

اذان ظهر ۱۱/۵۹ | اذان مغرب ۱۷/۱۲ | نیمه شب شرعی ۲۳/۱۴ | اذان صبح فردا ۵/۳۷ | طلوع آفتاب فردا ۷/۰۷

سخن روز

امام علی علیه السلام:
پیروز نیست کسی که گناه بر او پیروز شده باشد؛ کسی که از طریق توسل به بدی، چیره گردد شکست خورده است.
نهج البلاغه، حکمت ۳۲۷

نگاره
نیما شاه‌میری

افزایش آلاینده‌ها در کلانشهرها

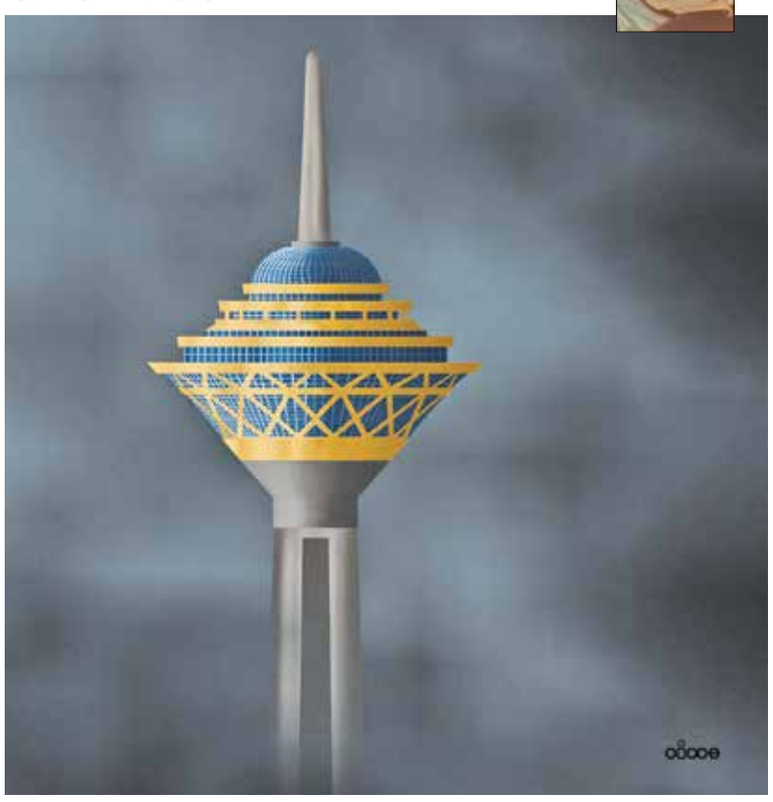

فضای مجازی

ترخیص شهرام ناظری و ابوالفضل پورعرب از بیمارستان، تولید برنامه‌ای جذاب در شبکه کودک برای معرفی زندگی روستاییان و آشنایی کودکان، پیش‌تولید فیلم پرمخاطب گلادیاتور و همچنین برگزاری کارگاه نویسندگی از سوی سید عبدالجواد موسوی، از اخبار حوزه فرهنگ و هنر طی چند ساعت گذشته است.

■ **نغمه و نوا**

شهرام ناظری خواننده پیشکسوت موسیقی ایران از بیمارستان مرخص شد؛ خبری که طی چند ساعت گذشته در فضای مجازی دست به دست می‌چرخید و بستری شدن این هنرمند نام‌آشنای موسیقی ایران در بخش مراقبت‌های ویژه موجب نگرانی علاقه‌مندان و دوستدارانش شده بود. طبق اعلام خبرگزاری‌ها، علت بستری به سبب بیماری قلبی و فرایند آنژیو بوده است و ادامه روند درمان در منزل انجام می‌شود.

■ **نماورسانه**

ابوالفضل پورعرب بازیگر شناخته شده تلویزیون و سینما از بیمارستان مرخص شد.
این هنرمند از حدود یک ماه قبل به دلیل عفونتی که در بدنش ایجاد شده بود در بیمارستان بستری شد و اگرچه در این مدت یک روز به منزل رفت اما با بد شدن حالش دوباره به بیمارستان برگشت. آن طور که پورعرب پیش‌تر به ایسنا گفته بود، پای او هنگام فیلمبرداری یک مستند داستانی به نام «سگ» دچار حادثه و زخمی شد و همین زخم منجر به عفونت و درمان او در بیمارستان شده بود. علی تقی‌پور تهیه‌کننده این مستند به ایسنا، گفت: حال آقای پورعرب خوب است و با درمان‌های انجام شده عفونت تحت کنترل درآمده است و دیروز سه‌شنبه با اجازه پزشک معالجش مرخص شد.

خبر دیگر سینمایی، درباره فیلم کوتاه «تطبیق» است که جایزه بهترین فیلم سی‌امین دوره جشنواره بارسلونا را از آن خود کرد. این فیلم کوتاه به کارگردانی مهرداد حسنی و تهیه‌کنندگی حسن محمدی است که پس از حضور در چهار جشنواره اسکارکوآلیفای (بوسان، رینداس، اینترفیلم برلین و شیکاگو) و دریافت جایزه بزرگ جشنواره بوسان، موفق شد در آخرین حضور خود برنده جایزه بهترین فیلم کوتاه سی‌امین دوره جشنواره حقوق بشر بارسلونا شود.

شبکه کودک هم در تدارک برنامه‌ای است تحت عنوان «بزن بریم» که ۴۰ قسمتی است و تهیه‌کنندگی آن را سید حمید امامی برعهده دارد و قرار است با نگاهی متفاوت، سادگی و بی‌آلایشی زندگی روستایی را برای کودکان ایرانی به تصویر بکشد. در این برنامه مستندگونه چند کودک ماجراجو به روستاهای زیبا و باصفای ایران سفر می‌کنند. آشنایی با آداب و رسوم هر منطقه، یادگیری بازی‌های محلی جدید، نحوه پخت و پز خوراکی‌های خوشمزه محلی و شناخت صنایع‌دستی رایج در هر روستا، تنها بخشی از جذابیت‌های هر قسمت از برنامه «بزن بریم» است که از نگاه این کودکان ماجراجو برای کودکان ایران‌زمین روایت می‌شود. کارگردانی این مجموعه ۴۰ قسمتی را علی زندی برعهده دارد و قرار است در روزهای آخر هفته (پنجشنبه و جمعه) ساعت ۱۸ به مدت ۲۲ دقیقه و از قاب شبکه کودک روی آنتن برود.

■ **سینمای جهان**

فیلم سینمایی «گلادیاتور ۲» در مرحله پیش‌تولید قرار گرفت و بزودی فیلمبرداری آن در مراکش آغاز می‌شود. خبری که مهر به نقل از ورلد آف ریل منتشر کرده و اشاره شده است، ریدلی اسکات پس از ۲ دهه، ادامه «گلادیاتور» را می‌سازد. گزارش‌های جدید حاکی از آن است که ریدلی اسکات اکنون در حال بررسی و انتخاب لوکیشن‌های مورد نظر برای ساخته شدن «گلادیاتور۲» در مراکش است. بنا به گزارش شبکه خبری مراکشی le۳۶۰، تیم تولید «گلادیاتور۲» مذاکره خود را با استودیوی اطلس این شهر برای همکاری آغاز کرده است. ساخت این پروژه سال ۲۰۱۸ اعلام شد و گرچه برخی آن را باور نکردند، اما از همان زمان این کارگردان برنده اسکار، درصدد ادامه دادن فیلم برنده اسکار سال ۲۰۰۱ بود.

خبر دیگر از سینمای جهان اعلام نامزدهای جوایز گلدن‌گلوب است که انجمن مطبوعات خارجی هالیوود فهرست نامزدهای هشتادمین دوره جوایز گلدن‌گلوب را در دو شاخه سینمایی و تلویزیونی اعلام کرد. مراسم پایانی هشتادمین دوره جوایز سینمایی و تلویزیونی گلدن‌گلوب، ۱۰ ژانویه (۲۰ دی‌ماه) برگزار می‌شود.

■ **تصویر و تجسمی**

به گفته مدیرعامل سازمان زیباسازی شهر تهران، طی یک سال گذشته بیش از یکصد دیوارنگاره با مضامین فرهنگی، هنری، ملی و مذهبی در فضاهای شهری پایتخت اجرا شده است که در این میان آثار متعددی از پیشگامان هنر انقلاب، پیشگامان هنر معاصر و چندین اثر خوشنویسی و نگارگری از استادان پیشین تا معاصران وجود دارد که برخی اجرا شده و تعدادی نیز در مرحله اجرا قرار دارد.

■ **دنیای کتاب و ادبیات**

سید عبدالجواد موسوی شاعر، نویسنده و روزنامه‌نگار قصد دارد از ابتدای دی‌ماه یک دوره کارگاه نویسندگی برگزار کند.

انتشارات دارالحضاره لبنان که پیش از این کتاب «آفتاب در حجاب» نوشته سید مهدی شجاعی را به زبان عربی در بیروت منتشر کرده بود، قرارداد انتشار کتاب دیگری از این نویسنده را با انتشارات نیستان امضا کرده است. «کشتی پهلوگرفته» پرفروش‌ترین اثر سید مهدی شجاعی و همچنین پرتیراژترین کتاب ادبیات داستانی ایران است که این ناشر لبنانی ترجمه آن را در دست انجام دارد و قرار است پس از اتمام ترجمه، در بیروت منتشر و در لبنان توزیع شود.

آلمانی‌ها شیفته ادبیات فارسی هستند

امیر اسماعیل آذر: وقتی اولین هیأت سیاسی- اقتصادی در اواخر قرن شانزدهم از آلمان به دربار صفوی اعزام شد، همراه هیأت، مترجمی به نام آدام اولئاریوس حضور داشت که نسخه‌ای از گلستان را با خود برد. او گلستان را به آلمانی ترجمه کرد و باعث شد آلمانی‌ها با ادبیات فارسی انس بگیرند. در همان قرن مدرسه‌ای به نام «السنه شرقی» در فرانسه شکل گرفت که در آن چهار زبان عربی، عبری، ترکی و فارسی تدریس می‌شد. گوته آلمانی شیفته ادبیات فارسی بود و به ستایش فردوسی و عظمت شاهنامه پرداخت. همچنین نولدکه، هانس مولر و فریتس وولف بارها به تحسین شاهنامه پرداخته‌اند؛ البته با وجود پیشگامی آلمانی‌ها در ترجمه شاهنامه، پس از ترجمه یوزف فون گورس و شاک، دیگر فقط ترجمه‌هایی که به‌صورت تطبیقی مقایسه شاهنامه را با دیگر حماسه‌ها بیان می‌کرد، مورد توجه قرار گرفت و می‌توان گفت از آن روزگار تا امروز آلمانی‌ها شیفته ادبیات فارسی هستند.

بخشی از صحبت‌های این نویسنده و پژوهشگر ادبی در گفت‌وگو با ایبنا

زیر ابرهای تو ایستاده‌ام
و گلویم گرفته است
کنار تابستان
تلفن زنگ می‌زند
این ابتدای باران‌هاست...
شاعر فقید نازنین نظام شهیدی

کوتاه‌نوشت از مستندهای جشنواره حقیقت

این عمار؟

نگاه

مصطفی وثوق‌کیا
روزنامه نگار

در سومین روز جشنواره حقیقت نگاهی به چند مستند داشتیم؛ مستندی از مرز امریکا و کانادا و دیگری درباره صداهایی از یک قرن قبل تا کنون.

۱- قرار روز شانزدهم/ عمار حلب واقعاً شهید می‌شود؟

چه کسی فکر می‌کرد محمدحسین محمدخانی که روزی یواشکی خودش را به سوریه رساند و در لوای کار فرهنگی آنجا حضور داشت تنها با یک فرصت تبدیل به فرمانده‌ای استثنایی برای مدافعان حرم تبدیل شود و در مدت کوتاهی لقب عمار حلب را بگیرد؟

اما خب این اتفاق افتاد و این جوان رشید تهرانی طوری محبوب دل رزمندگان ایرانی و سوری و عراقی و افغانستانی شد که کسی باور نمی‌کرد این جوان نترس که یک تنه هر عملیاتی را پیش می‌برد واقعاً شهید هم بشود. اما هنر مردان خدا فقط این نیست که زور بازو نشان دهند، آنها ابتدا قلوب مؤمنین را فتح می‌کنند و بعد راهی دیدار معشوق می‌شوند. مستند «قرار روز شانزدهم» اگر چه ما را از وسط ماجرای محمدحسین محمدخانی به داخل می‌برد اما در همان دقایق می‌فهمیم که این پسر سر به زیر چه کرد و چه قراری با خدای خودش داشت که دلش را از قید دنیا رها کرد و در سرزمین حلب سر بر زمین گذاشت.

۲- دیافراگم/ صدایی از یک قرن قبل

اگر می‌خواهید بدانید اولین صداها و اصوات در ایران روی صفحه‌هایی که با دستگاهی به نام گرامافون ضبط شده چه بوده است این مستند دقیقاً این را به شما خواهد گفت؛ از همان دوران مظفرالدین شاه که مملکت کسری بودجه داشت ولی شاهش برای سفر اروپا از دول غربی استقراض می‌کرد و در یکی از همین پایتخت‌ها این وسیله جذاب را می‌بیند و پایش را به ایران باز می‌کند و اول هم صدای خودش را ضبط می‌کند و انحصارش را هم می‌دهد به همان شرکت. این مستند جذاب راوی همین صداهاست؛ صدای سیاستمداران و خوانندگان و هنرمندان این دیار. حتی صدای قاری معروف دوران قدیم هم هست با اذانی ماندگار که در یادها باقی گذاشته است. اگرچه دوران گرامافون تمام شده اما خاطره‌بازی‌هایش تمام نشده و برای خیلی‌ها جذاب است.

۳- مدار چهل و پنجم/ سراب عدالت امریکایی

۱۵ دقیقه کافی است تا لارنس ابوحمدان در مستندش تناقض‌های رفتاری و سیاسی را با استفاده از یک تمثیل نشان دهد. کتابخانه‌ای در مرز امریکا و کانادا وجود دارد که رسومات مرزی درآن انجام نمی‌شود اما تبادل مرزی هم ندارد. این مکان فقط برای دیدار است. ابوحمدان با استفاده از این خلأ مرزی روایتی از یک قتل را بیان می‌کند که قضات امریکایی را وادار به فکر کردن کرده و در این اثنا او آنها را به چالش می‌کشد. به بیان دیگر وی این قتل را که در خاک امریکا ولی علیه شهروندان مکزیکی بوده دستمایه کشتار مردم بی‌گناه در سودان و سوریه و عراق و افغانستان و پاکستان می‌کند تا اثبات کند که عدالت امریکایی سرابی بیش نیست و فقط در لفاظی باقی می‌ماند و حتی خود مردم امریکا شاید نتوانند از آن بهره ببرند.

۴- قان ماز/ عطش و طمع

پیرمردی در اواخر عمر دچار مشکلاتی با فرزندانش بر سر تقسیم اموال است. مستند زندگی این پیرمرد و خانواده‌اش را بدون روتوش پیش چشم گذاشته و طمع و نفرت و اختلاف این خانواده را ما می‌بینیم. پیرمردی که باید دستگیر فرزندان مستحقش باشد از این کار استنکاف می‌کند و فرزندانی که با پدر پیرشان به مثابه قلکی پر از پول رفتار می‌کنند. فحاشی‌ها و اختلافات خانوادگی این پیرمرد و فرزندانش در نهایت با مرگ پیرمرد به اتمام می‌رسد که نه فرزندان توانستند خدمتی به پدرشان بکنند و نه پدرشان کاری برای فرزندان.

به بهانه سالگرد تصویب قانون ممنوعیت به‌کارگیری اسامی بیگانه

پاسداری از زبان فارسی، وظیفه‌ای ملی

فرهنگستان

نسرین پرویزی
معاون گروه واژه‌گزینی فرهنگستان زبان و ادب فارسی

زبان فارسی از ارکان هویت ملی و پایه وحدت تمامی ایرانیان است. این زبان ارزشمند توانسته است درطول سالیان دراز قوت و اصالت خود را حفظ کند و به‌رغم تمامی مشکلاتی که تحت‌تأثیر وقایع مختلف در این سرزمین برای آن ایجاد شده همچنان پایدار بماند. این زبان مدت‌ها تحت‌تأثیر زبان عربی و بعدها زبان فرانسه قرار داشته و در حال حاضر نیز مانند تمامی زبان‌های دنیا مورد هجوم زبان انگلیسی است. امروز با توسعه علوم و فناوری‌های نوین و گسترش فضای مجازی زبان فارسی با خطرات بیشتری مواجه است و بیش‌ازپیش نیاز به تقویت و حراست دارد. فرهنگستان زبان و ادب فارسی، به‌عنوان تنها متولی رسمی زبان فارسی در کشور، از همان ابتدای تأسیس، تمامی گروه‌های پژوهشی خود را در جهت حفظ و حراست و غنای این زبان تشکیل داده است. مجلس شورای اسلامی نیز برای حراست از زبان فارسی سال ۱۳۷۵ قانونی را با عنوان «قانون ممنوعیت به‌کارگیری اسامی، عناوین و اصطلاحات بیگانه» به‌تصویب رساند که آذرماه همان سال به تأیید شورای نگهبان رسید. فرهنگستان در بندهای مختلف این قانون به‌عنوان نهادی که می‌تواند در مورد مسائل زبانی اظهارنظر کند معرفی شده و موظف به پاسخگویی شده است. قوانین در مواردی در تضاد با منافع بعضی قرار می‌گیرند و مشکلات و حتی خساراتی نیز ممکن است ایجاد کنند، اما چنانچه به ضرورت داشتن زبانی روزآمد، پاکیزه و کارآمد اعتقاد داشته باشیم و بخواهیم زبانی را که بعد از گذشتن صدها سال همچنان برای ما قابل‌فهم و درک است و زیبایی اشعار و متون آن را با پوست و گوشت خود حس می‌کنیم، حفظ کنیم، طبیعی است که برخی مشکلات را نیز لازم است تاب آوریم تا آیندگان بر ما خرده نگیرند و این گنجینه غنی همچنان در این سرزمین با اقتدار برجای بماند. ما امروز اشعار رودکی و نظامی و فردوسی و حافظ را می‌خوانیم و کلیله و دمنه را می‌فهمیم و لذت می‌بریم. اگر این زبان حفظ نشود تا آینده‌ای نه چندان دور فرزندان ما درکی از این متون نخواهند داشت و زبان آنها ملغمه‌ای از زبان‌های بیگانه و اصطلاحات فرنگی و چند حرف ربط و فعل فارسی خواهد بود. درست است که نام کالا و محصول به خودی خود کاربردی در زبان و گفتار مردم ندارد، ولی فرهنگی را تبلیغ می‌کند که نتیجه آن بیگانگی از خود و بیگانگی از هرآنچه از آن ماست، خواهد بود. چنانچه الفاظ بیگانه وام‌گرفته در هر زبان از حد و حدودی که لازم است فراتر رود مسلماً کل زبان و گفتار را تحت‌تأثیر قرار می‌دهد و موجب می‌شود آیندگان با زبان گذشته خود بیگانه شوند و درک درستی از آن نداشته باشند. خوب است به قانون ممنوعیت به‌کارگیری اسامی، عناوین و اصطلاحات بیگانه به‌صورت قانونی خشک و ناقض حقوق فردی نگاه نکنیم و آن را گامی درجهت ارتقا و غنای زبان فارسی بدانیم و تاحدممکن با آن همراهی کنیم.

ازابتدای تصویب این قانون و آیین‌نامه اجرایی آن فرهنگستان پیوسته پاسخگوی استعلام‌های مختلف دولتی و در مواردی مؤسسات خصوصی و اشخاص بوده و پس از تشکیل شورای هماهنگی پاسداشت زبان فارسی نیز عضو فعال و مؤثر آن شورا و کمیسیون دائمی آن بوده است. درطول سال‌های گذشته، فرهنگستان دست‌کم به بیش از ۱۰ هزار استعلام پاسخ داده و دفتری برای بررسی درخواست‌های نهادها و متقاضیان تشکیل داده که چند نفر از همکارانی که با زبان‌های بیگانه و زبان‌های باستانی ایران آشنا و دارای معلومات و توان علمی کافی برای پژوهش در این زمینه هستند، آنجا فعالیت می‌کنند. استعلام‌های دریافتی، پس‌از بررسی دقیق، به شورایی که به این منظور یک بار در هفته تشکیل می‌شود ارائه می‌گردد و تصمیم شورا به اطلاع استعلام‌کنندگان می‌رسد. بی توجهی به این قانون ممکن است مشکلاتی بر سر راه متقاضیان قرار دهد. خوب است که پیش‌از اقدام به تعیین نام، با فرهنگستان مشورت شود تا از ضرر و زیان احتمالی جلوگیری شود. فرهنگستان در این زمینه همواره پاسخگوی مردم خواهد بود.

نگاهی به مجموعه داستان «کوچ اصوات»

کاری شگرف از نویسنده‌ای جوان

پیشنهاد

یوسفعلی میرشکاک
شاعر و نویسنده

محمدحسن جمشیدی، مایه مباهات من است که جوان‌های امروز و استادان فردای این سرزمین را ببینم و این شگرف‌کاری را که چگونه اسلام و مدرنیسم را همتافت می‌کنند. تجربه‌هایی را که محمدحسن جمشیدی داشته پاس می‌دارم زیرا اوضاع افتضاح کنونی را از چشم نسل ما و اسلام ندیده و در عین‌حالی که از مرزهای مروت دور نشده، بسیجی بحت نمانده و کتاب خوانده و از پدر هنرش را به ارث برده و تیغ جوهر داراست.

بسیجی می‌گویم یعنی پدرت، یعنی خودم، یعنی آوینی و خیلی‌های دیگر... و اصلاً جوان ایرانی باید بسیجی باشد همان‌طور که در ایران باستان بوده است. بسیج یکی از پر بسامدترین واژه‌هاست در شاهنامه. نوشته‌ام بارها که بسیجی یعنی صوفی... البته قرار نیست هرچه صوفی است شیخ‌المشایخ شود.

از تمام خلق یک تن صوفیند / دیگران در سایه او می‌زیند

سلوکت را در زندگی و نوشتنت دنبال کن. تو با اولین کتابت صاحب سبک و مکتب شده‌ای. ضامن عظمت این ابداع بسیجی‌وار یا صوفیانه، به کمال رساندن شیوه‌ای است که پدید آورده‌ای. شیوه‌ای که به‌حکم مستدیر بودن، آن را فرم حلزونی می‌نامم و به حکم جنبش کند حلزون با آن همه لطافت بر سنگ و خاک و آن همه حساسیت. واقعاً دمت گرم محمدحسن جان جمشیدی. وسوسه خواهم شد قطعاً که باز هم کتابت را بخوانم. سرشار از ابداع لفظی و معنوی است. در عین اینکه کلاً ابداع است در اجزا نیز درخشش دست‌یافتنت را به فرم نشان می‌دهد.

***

سطرهایی که خواندید یادداشت یوسفعلی میرشکاک، شاعر و نویسنده کشورمان درباره کتاب «کوچ اصوات» است، مجموعه داستان‌هایی کوتاه از محمدحسن جمشیدی، مشتمل بر ماجراهایی خواندنی و پر رمز و راز. این کتاب که با همراهی انتشارات سوره مهر در دسترس علاقه‌مندان قرار گرفته به لطف روایت‌هایی حیرت‌انگیز و از سویی حزن‌آلود، مخاطب را تا آخرین صفحه پای کار نگه می‌دارد. مجموعه داستان‌هایی که مسیری پر از احساس را با تصویرسازی‌ها و از سویی نگاه غیرقابل پیش‌بینی نویسنده پیش روی خوانندگان می‌گذارد. در این کتاب علاوه بر داستان «کوچ اصوات» که نام آن روی طرح جلد خودنمایی می‌کند، پانزده داستان کوتاه دیگر نیز با عنوان‌های صدای اشیا، خواجه عبدالله، سوم شخص، نسخه‌های صامت، مرگبان، ال دادا، نظام‌آباد، هفت پشت تنهایی، گورستان قدیمی، راه بند، دستخط، تاریکخانه، خوشه‌های خارک، جناب کبریایی و رادیوی خاموش آورده شده است.

حماسه پایداری

اسماعیل علوی
دبیر گروه پایداری

فروپاشی توهم امپراطوری حزب بعث

معرفی عراق به عنوان آغازگر جنگ از سوی سازمان ملل متحد، یکی ازدستاوردهای بزرگ درعرصه دیپلماسی است که بعد از ۱۱ سال حاصل شد وزمینه تأمین حقوق مادی و معنوی کشورمان را فراهم کرد.

جمهوری اسلامی ایران از نخستین روزهای آغازجنگ درصدد برآمد تا پیشدستی عراق در ایجاد جنگی پردامنه و پرهزینه را در محافل رسمی جهان ثبت و مسئولیت آن را متوجه دولت وقت عراق کند. اما کارشکنی‌های آشکار و پنهان محافل قدرت در سطح جهان، مانع از تحقق بموقع آن شد و سرانجام با تأخیر غیر موجه، سازمان ملل ضمن گزارشی رسمی، دولت بعث عراق را مسئول آغاز جنگ و نقض کننده حقوق بشر معرفی کرد. این اقدام با وجود دیرهنگام بودن، پیروزی بزرگی برای مردم ایران محسوب شده و بر حقانیت کشورمان در دفاع مشروع در دوران جنگ ۸ ساله تأکید داشت.

صدام، دیکتاتور عراق با پیروزی انقلاب اسلامی و برهم خوردن توازن قوا در منطقه با توهم تضعیف ایران و به دست آمدن فرصتی تاریخی برای ایجاد تغییر مرزهای جغرافیایی در ۳۱ شهریور ۱۳۵۹ جنگی تمام عیار را با حمله هوایی به مراکز فرودگاهی و نظامی و با ادعای کاذب «دفاع پیشگیرانه» از منافع حیاتی عراق آغاز کرد؛ جنگی که هشت سال طول کشید و از فجایع بشری قرن بیستم شد.

این اقدام خاویر پرز دکوئیار، دبیرکل وقت سازمان ملل، رژیم بعثی عراق را به عنوان متجاوز در جنگ ایران و عراق به شورای امنیت معرفی کرد و صریحاً حمله عراق به ایران را نقض حقوق بین‌الملل و اصول اخلاقی دانسته و توضیحات عراق برای جامعه بین‌الملل را قابل قبول و کافی ندانست.

انگیزه صدام از حمله به ایران، علاوه بر برقراری حاکمیت مطلق بر اروندرود با تصرف قسمتی از اراضی ایران، تلاش برای عهده‌دار شدن ژاندارمی منطقه و رهبری جهان عرب نیز بود. تکیه وی در این سیادت‌طلبی بر رقابت ایدئولوژی حزب بعث با عقیده اسلامی بود. صدام به ایدئولوژی حزب بعث معتقد بود و خود را الگو و قهرمان آن به شمار می‌آورد. این ایدئولوژی با طرح شعارهایی به دنبال اتحاد جهان عرب، برقراری سوسیالیسم و برجسته ساختن ناسیونالیسم عربی بود. شعارهایی که به باور صدام برای جلب نظر و توجه اعراب منطقه کافی بود و وی در مقایسه با عقیده‌ای که منجر به انقلاب اسلامی ایران شده بود، شعارهای حزب بعث را دارای جاذبه بیشتری برای ملت‌های عرب می‌دانست که در صورت کسب ژاندارمی منطقه خواهد توانست رقیبی سرسخت برای ایدئولوژی انقلاب شیعی محسوب شود. از این رو صدام برای تحقق اهداف خود و حاکمیت بخشیدن بر اندیشه حزب بعث، به رویارویی خونین با انقلاب اسلامی ایران متوسل شد. صدام در رؤیاهای خود با طرح شعارهایی همچون حمایت از تعلق جزایر تنب کوچک و بزرگ و ابوموسی به اعراب، جاذبه لازم برای تحت تأثیر قرار دادن کشورهای همسایه را کسب می‌کرد و در مرکز قدرتی نوپدید در منطقه قرار می‌گرفت. صدام حسین پنج روز قبل از حمله سراسری به ایران در شهریور ۱۳۵۹ با پوشیدن لباس نظامی و با تقلید از ژست جمال عبدالناصر هنگامی که کانال سوئز را ملی اعلام کرد، سخنرانی مفصلی ایراد و طی آن لغو موافقتنامه الجزایر در ۶ مارس ۱۹۷۵ و قراردادهای وابسته به آن را اعلام کرد. دولت بعث عراق در همین راستا اقدام به چاپ نقشه‌های جغرافیایی جعلی کرد که در آن بخش‌هایی از سرزمین ایران، شامل خوزستان، بلوچستان، تمامی دامنه‌های جنوبی زاگرس، حتی مناطق سه هزار ساله آریانشین جزو منطقه «عربستان» بزرگ بوده و تا عمق ایران امتداد داشتند! از منظر بعثی‌ها، امنیت خلیج فارس را بایستی فرزندان خلیج فارس تأمین می‌کردند و عراق به عنوان سپر دفاعی اعراب در مقابل ایران نقش برجسته‌ای در این ارتباط برعهده داشت و شکست عراق شکست جهان عرب محسوب می‌شد. بر این اساس صدام تجاوز عراق به ایران را دفاع از ملت عرب، کشورهای خلیج فارس و حفظ ویژگی «عربی بودن» این آبراهه عنوان کرده و ضمن یک سخنرانی در همان ایام گفت: «این جنگ تنها برای عراق نیست، بلکه برای تمام اعراب و همچنین حفظ ویژگی عربی بودن خلیج[فارس] است و عراق از طرف ملت عرب و شهروندان خلیج[فارس] با ایرانیان می‌جنگد!»

صدام در تبیین حمله عراق به ایران در چهارچوب تقابل ایدئولوژیک، افزود: «رسالت تاریخی حزب بعث ایجاد یک امپراطوری به رهبری این حزب و ایجاد امت عربی واحد، برای حزب بعث رسالتی جاویدان است. از نظر حزب بعث، اعراب به رغم تقسیم به کشورهای مختلف همیشه ملت واحدی را تشکیل می‌داده‌اند و اکنون نیز باید مرزهای بین کشورهای عربی از میان برداشته شود و اعراب مجدداً ملت واحدی را تشکیل دهند. رسالت تاریخی حزب بعث احیای عظمت عصر جاهلیت اعراب و امپراطوری‌های امویان و عباسیان است.» وی بر این اساس جنگ عراق علیه ایران را قادسیه دوم یا قادسیه صدام نامید.

به رنگ آرامش

پرسشی که ذهن طیف وسیعی از جامعه را به خود مشغول نکند بی‌شک پرسش مهمی نیست. سال‌های سال است که این سؤال در ذهن و گاه بر زبان بسیاری از شهروندان جاری می‌شود که «بیمه» چیست و چرا باید برای دریافت یک یا چند برگ کاغذ، مبلغی به شرکت های بیمه گر بپردازیم؟ پاسخ این پرسش چندان ساده نیست اما بی‌جواب ماندن آن از آفات هایی است که فرایند همگانی‌سازی محصولات و خدمات بیمه‌ای را با تأخیر و گاه توقف جدی روبرو می‌کند. این ستون با این هدف تقدیم نگاه ناب خوانندگان فهیم روزنامه ایران می‌شود که پیچیدگی های صنعت بیمه را به زبان ساده بازگو کرده و ابهامات بیمه‌ای را برطرف کند. نهادناظر صنعت بیمه در کنار این اطلاع‌رسانی از این پس به شکل اختصاصی پاسخگوی خوانندگان عزیز روزنامه ایران در تمامی حوزه های صنعت بیمه نیز خواهد بود.